

► 20 Junio, 2016

La Barcelona gitana dels 60 amb la mirada de Léonard

■ El Museu de la Fotografia de Torroella obre temporada amb còpies originals inèdites del fotògraf francès ■ La programació es completa amb obra de Ramon Dachs, Eduard Olivella i Tura Sanz

Eva Vázquez
 TORROELLA DE MONTGRÍ

L'ingrés a l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, l'any 2009, de cap a divuit mil negatius de Jacques Léonard (París, 1909-L'Esca-la, 1994) que havien conservat els seus dos fills va permetre descobrir un fotògraf que fins llavors havia quedat injustament al marge de la prestigiosa escola documental catalana dels Miserachs, Català-Roca, Maspons o Terré. La seva era una mirada tan nova, tan insòlita, que la cultura del país no estava preparada per assumir-la fins al cap de molt de temps. Perquè a través d'aquell important fons emergia un relat desconegut, feliç i íntim més que no pas folklòric o crític, sobre la vida dels gitanos de les barraques de Montjuïc als anys cinquanta i seixanta, quan el mateix Léonard, el "payo Chac, va convertir-se en un d'ells per amor de Rosario, l'exòtica model del clan Amaya amb qui s'acabarà casant. Una quarantena d'aquestes

imatges que introdueixen l'espectador en la vida quotidiana dels gitanos amb tota la seva autenticitat, sense compassió ni moralisme, s'han començat a mostrar des de fa un parell de caps de setmana al Palau Solterra de Torroella de Montgrí, seu del Museu de la Fotografia de la Fundació Vila Casas, junt amb una sèrie de còpies originals pertanyents a la família fins ara inèdites i la vella càmera Rolleiflex que sempre acompanyava Léonard i que s'exposa per primera vegada.

La *Barcelona gitana* serveix per enllaçar amb la nova ordenació de les sales d'exposició permanent del Palau Solterra, que s'obren precisament amb una reflexió sobre la identitat amb fotografies de Francesc Català-Roca, Ramon Masats, Colita i Ramon Camprubí sobre el caràcter gitano, i de Lita Cabellut i Albert Watson sobre la mirada al món femení. El fons del museu, el més important de l'Estat espanyol en fotografia contemporània, amb més

La càmera Rolleiflex que feia servir Jacques Léonard s'exposa per primera vegada, al Palau Solterra, junt amb còpies originals en paper obtingudes pel mateix fotògraf ■ ACN

de 300 imatges, s'organitza aquesta temporada al voltant de la idea de *constructe*, un concepte manllevat de la psicologia de George A. Kelly.

La programació d'estiu del Palau Solterra es com-

plementa amb quatre propostes més. D'una banda, l'exposició dedicada a *Solitud*, en el cinquantè aniversari de la mort de Caterina Albert, amb fotografies de Josep Pérez i el comissariat de Cristina Es-

cat, i de l'altra, el diàleg que la jove Tura Sanz, filla dels artistes Gabriel i Carme Sanglas, estableix, a través dels seus dibuixats a la manera de relleus topogràfics, amb una de les peces del

fons, un cos profusament tatuat amb els paisatges nats del xinès Huang Yan.

Pel que fa a les exposicions temporals, el museu presenta els treballs *De l'Antàrtida a la Torre. Fotopoètiques del silenci*, de Ramon Dachs (Barcelona, 1959), i *Split images*, d'Eduard Olivella (Barcelona, 1948). Dachs convidava a compartir la seva vivència del gel a través d'una sèrie de fotografies fetes durant una travessia de dues setmanes a l'Antàrtida a bord del vaixell *Hesperides*. Per al fotògraf i també escriptor, la visió de les glaceres ha estat ha estat l'autèntica experiència de l'èxtasi: "És l'aclamament més absolut del sublim; et sents del tot superat i minúscul enmig d'un univers inabastable." La sèrie es complementa amb una altra sobre la torre de l'hotel Arts, fotografia al llarg d'un any des de la seva finestra.

Olivella, en canvi, ha treballat les seves "imatges partides" recuperant velles cues de rodet en les quals, de manera accidental, havien quedat impresos detalls inesperats i siluetes fantasmagòriques. Aparellant aquests fragments de diapositives, la majoria procedents de material descartat de rodatge durant l'època que va dedicar-se més intensament al cinema, Olivella obté composicions insòlites que s'ofereixen a lectures intrigants. ■